

Piotr Briks

Biblia i teologia o stworzeniu

Verbum Vitae 4, 292-294

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BIBLIA I TEOLOGIA O STWORZENIU

Ks. Piotr Briks

Piotr Jaskóła, *Stwórcze dzieło Boga*, Opole 2002

Staraniem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego od roku 1996 ukazuje się niezwykle pożyteczna seria *Podręczniki i skrypty*. W jej ramach publikowane są opracowania dotyczące różnych dziedzin teologicznych, w tym także pozycje dotyczące badań biblijnych (J. Czerski, *Wprowadzenie do Ksiąg Nowego Testamentu*, Opole 1996; B. Polok, *Wprowadzenie do Ksiąg Starego Testamentu*, Opole 1998).

Najnowszą publikacją z tej serii jest podręcznik autorstwa Piotra Jaskóły: *Stwórcze dzieło Boga* (Opole 2002). Jest to poprawiona i nieznacznie uzupełniona wersja wydanej w Opolu w 1998 roku książki pt. *Elementy protologii*. Jak pisze we wstępie sam autor: „Uwzględniając perspektywę historiozbawczą, stara się ona systematycznie przedstawić główne elementy strukturalne chrześcijańskiej nauki o stworzeniu”.

W praktyce książka dzieli się na osiem części. Pierwsza z nich omawia naukę o stworzeniu w Starym, druga w Nowym Testamencie. Trzy kolejne traktują o historii

rozwoju idei protologicznych w kolejnych epokach teologii chrześcijańskiej (okres starochrześcijański, średniowiecze oraz epoka nowożytna). Trzy ostatnie części poświęcone są odrębnym zagadnieniom, ściśle związanym z rozważaniami nt. stworzenia, a mianowicie: angelologii (czyli nauce o aniołach), demonologii (nauce o szatanie i demonach), wreszcie nauce o grzechu pierworodnym. Wszystkie trzy części zbudowane są w oparciu o tyleż klasyczny co zrozumiały i przejrzysty schemat: przedstawienie problemu w ST, w NT i w tradycji chrześcijańskiej, ze szczególnym uwzględnieniem orzeczeń Magisterium Kościoła. W sposób schematyczny i jednorodny dla całej publikacji opracowywane są zresztą niemal wszystkie poruszane problemy, co w wypadku podręcznika jest znaczącą pomocą mnemotechniczną. Tego typu pomocą jest także podział materiału na krótkie akapity, oraz kończenie przedstawiania poszczególnych problemów punktowanymi podsumowaniami. Z punktu widzenia studenta, który musi przyswoić sobie określony materiał, bez wchodzenia w niuanse, książka ta musi być oceniona bardzo wysoko. Mimo to, osobiście brakuje mi w niej wskazania na bogactwo rozwiązań, propozycji i teorii. Oczywiście, celem podręcznika nie jest wyczerpanie tematu, co w wypadku problemów biblijnych jest i tak prawdopodobnie niewykonalne, ale przede wszystkim systematyczne ujęcie pewnego zakresu materiału. Dodatkowo omawianie poszczególnych hipotez znacznie przekraczałoby ramy tego typu publikacji, ale mimo to, moim zdaniem, szalenie istotna w studiach biblijnych jest także świadomość niedoskonałości i nieostateczności proponowanych rozwiązań. Być może jednak pewne uproszczenia i skróty byłyby bardziej strawne, gdyby wiele spośród zaledwie domniemyanych danych, podawane było w nieco mniej kategoriycznym tonie.

Cieszy natomiast konsekwencja metodologiczna, nakazująca ukazywać w samym tekście Biblii różnorodne nurty teologiczne oraz rozwój poszczególnych idei, nie tylko w zestawieniu Starego i Nowego Testamentu, ale także w ramach poszczególnych epok czy szkół teologicznych.

Plusem tej książki jest również jej objętość. Obszerny zasób wiedzy skondensowany został w sposób syntetyczny i konkretny na zaledwie 91 stronach, co studentom z pewnością pomoże nie tylko w przygotowaniach do egzaminu, ale przede wszystkim w uzyskaniu oglądu całości problemu. Zagadnienia szczegółowe mogą poznać korzystając z którejs z umieszczonych w bibliografii pozycji.

Całość uzupełnia wybór podstawowej bibliografii, przede wszystkim w języku polskim (z ostatnich 25 lat), z uwzględnieniem jednak 6 pozycji niemieckojęzycznych. Wybór publikacji wydaje się trafny, aktualny i jak na pozycję podręcznikową, mającą służyć studentom, zupełnie wystarczający. Szkoda tylko, że jeśli ujęte w nim zostały już opracowania niemieckie, zabrakło w nim choćby paru opracowań francuskich, włoskich, czy w szczególności, angielskojęzycznych.

Trudno zaryzykować stwierdzenie, że książkę tę czyta się łatwo i przyjemnie. Język, jakim została napisana jest wprawdzie bardzo precyzyjny, ale niestety mało komunikatywny. Autorowi nie udało się niestety uniknąć prawdziwej plagi opracowań teologicznych, a mianowicie swoistego tonu kaznodziejsko-apologetycznego oraz pewnej ideologizacji przesłania tekstu biblijnego. Mimo to jest to książka zasługująca na polecenie studentom teologii. W jednej publikacji zbiera ona i to w sposób znacznie ułatwiający naukę, bogaty i skomplikowany materiał dotyczący zagadnień związanych z dziełem stwórczym, rozjaśniając przy okazji ogromną liczbę nieporozumień i stereotypów, jakie narosły szczególnie wokół tej właśnie tematyki.